04/01/2025

Άγιος Νικηφόρος ο Λεπρός: Το θαυμαστό υπόδειγμα της υπομονής

/ Βίοι Αγίων

Η αγιότητα είναι ύψιστη δωρεά του Θεού προς ανθρώπινα πρόσωπα, τα οποία είναι δεκτικά των ακτίστων ενεργειών Του. Απαιτείται δε μεγάλος αγώνας και αυταπάρνηση για να καταστεί κάποιος άγιος, να νικήσει τον εαυτό του, να ξεπεράσει τη βιολογική του ύπαρξη. Ένας τέτοιος αγιασμένος άνθρωπος, ο οποίος υπερέβη τον εαυτό του και την σωματική του κακοπάθεια, υπήρξε ο νεοφανής άγιος Νικηφόρος ο Λεπρός. Ένα λαμπρό παράδειγμα ιώβειας υπομονής και αβραμιαίας πίστης στο Θεό.

- **Του Λάμπρου Σκόντζου, Θεολόγου**

Γεννήθηκε το έτος 1890 σε ένα ορεινό χωριό των Χανίων Κρήτης, το Σηρικάρι από

φτωχούς, αλλά ευλαβής γονείς, οι οποίοι στάλαξαν από νήπιο ακόμη την ευσέβεια και την σώζουσα πίστη στο Θεό. Το βαπτιστικό του όνομα ήταν Νικόλαος και το επώνυμό του Τζανακάκης. Δυστυχώς, ενώ ήταν ακόμη παιδί, έχασε τους γονείς τους και απόμεινε να ζει με τον υπέργηρο και ανήμπορο παππού του. Εκείνος μη μπορώντας να τον συντηρήσει, τον έστειλε, στην τρυφερή ακόμα ηλικία των 13 ετών, στα Χανιά, σε κάποιο κουρείο να εργαστεί και να μάθει την τέχνη του κουρέα.

Ο νεαρός Νικόλαος επέδειξε ήθος, τιμιότητα, ευγένεια και υπακοή στο αφεντικό του, ο οποίος τον αγάπησε σαν παιδί του. Επίσης τον αγαπούσαν όλοι στη χανιώτικη εκείνη γειτονιά, για την ευγενή και κοινωνική του συμπεριφορά, την εξυπνάδα του και τον θαύμαζαν για την ασυνήθιστη ομορφιά του.

Αλλά η σωματική του ομορφιά δεν κράτησε για πολύ, διότι κάποια στιγμή προσβλήθηκε από τη φοβερή και αγιάτρευτη, για την εποχή εκείνη, λοιμώδη νόσο της λέπρας (νόσος Χάνσεν, όπως είναι γνωστή, στη ιατρική ορολογία), η οποία ήταν τότε σε έξαρση στο νησί της Κρήτης. Ας σημειωθεί πως η τρομερή αυτή νόσος ήταν μεταδοτική και προσέβαλε το δέρμα και τους ιστούς του σώματος, προκαλώντας νέκρωση, σήψη και παραμόρφωση του σώματος. Ταυτόχρονα προκαλούσε φοβερό αίσθημα κνησμού και πόνων από τις βαθιές και αφορμισμένες πληγές, οι οποίες δεν έκλειναν. Η λέπρα θεωρούνταν από τα πανάρχαια χρόνια ως «κατάρα του Θεού» και οι λεπροί στιγματίζονταν ως «καταραμένοι άνθρωποι». Για να μη μεταδώσουν τη νόσο και στους άλλους, είτε τους έδιωχναν στις ερήμους, όπως έκαναν οι Εβραίοι (Λουκ.17,12-19), είτε τους απομόνωναν σε ειδικές εγκαταστάσεις, όπου περνούσαν απομονωμένοι, το υπόλοιπο της τραγικής ζωής τους. Αυτά βεβαίως ως το 1947 όταν ο ιατρός Χάνσεν ανακάλυψε το φάρμακο κατά της λέπρας, σώζοντας χιλιάδες ανθρώπους από αυτή την τρομερή αρρώστια, το μαρτύριο και το θάνατο.

Ο Νικόλαος λοιπόν ήταν ένας από τους άτυχους ανθρώπους. Στα 16 του χρόνια προσβλήθηκε από τη λέπρα και συνειδητοποίησε ότι θα περνούσε την υπόλοιπη ζωή του με φρικτές ταλαιπωρίες. Φυσικό ήταν να τον διώξει το αφεντικό του από το κουρείο, όταν κατάλαβε το πρόβλημά του για να μην μολυνθεί ο ίδιος και οι πελάτες του. Οι Κρητικοί είχαν δημιουργήσει κάποιες εγκαταστάσεις στο νησί Σπιναλόγκα, απέναντι από το Ηράκλειο, για να απομονώνουν εκεί τους λεπρούς και να τους προσφέρουν στοιχειώδη βοήθεια. Αλλά οι συνθήκες εκεί ήταν τόσο τραγικές, ώστε το όνομα του νησιού Σπιναλόγκα είχε ταυτιστεί με την φρίκη. Όποιος οδηγούνταν και απομονώνονταν εκεί δεν έβγαινε ποτέ ζωντανός. Άφηνε τα κόκαλά του στο φρικτό εκείνο τόπο!

Έτσι ο Νικόλαος, όταν άρχισε η νόσος να εκδηλώνεται, για να αποφύγει τον βίαιο

εγκλεισμό του στη Σπιναλόγκα, πήρε κάποιο πλοίο και έφυγε για την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Κατέφυγε στην ελληνική κοινότητα και ζήτησε βοήθεια. Του έδωσαν εργασία σε κουρείο, να ασκήσει την τέχνη που ήξερε. Προσπαθούσε να κρύψει όσο μπορούσε τις πληγές του να μη γίνει αντιληπτός και τον διώξουν. Αλλά αυτό δεν κράτησε πολύ. Τα φοβερά σημάδια της νόσου έγιναν εμφανή και για τούτο η ελληνική κοινότητα τον οδήγησε στον Πατριάρχη Αλεξανδρείας, να δώσει τη λύση εκείνος, να βρει τρόπο να τον βοηθήσει.

Με τη μεσολάβηση κάποιου αρχιερέα, τον έστειλαν στη Χίο, όπου λειτουργούσε ένα καλά οργανωμένο λωβοκομείο (λεπροκομείο). Ο Νικόλαος ήταν τότε 24 ετών. Έφτασε στο νησί και ύστερα από θλίψεις, ταλαιπωρίες και κακουχίες, τον βοήθησε ο Θεός να γνωρίσει έναν σπουδαίο πνευματικό άνθρωπο, ο οποίος θα άλλαζε τη ζωή του. Ήταν ο άγιος Άνθιμος Βαγιάνος, (εορτάζει στις 15 Φεβρουαρίου), ο λειτουργός και πνευματικός του ιδρύματος. Ο Νικόλαος βρήκε στο πρόσωπο του αγίου κληρικού το στήριγμα, που είχε ανάγκη για να αντιμετωπίσει τα βάσανα και τους πόνους του. Εκείνος του μίλησε για τις θλίψεις στη ζωή μας, οι οποίες δεν έχουν πάντοτε αρνητική επίδραση, αλλά και θετική, διότι μας θυμίζουν τη φθαρτότητα της ανθρώπινης φύσης και γίνονται συχνά αιτία χαλύβδωσης της πίστης μας. Ο Νικόλαος άκουγε με θέρμη τα λόγια του Ανθίμου, τα οποία λειτουργούσαν στην ψυχή του σαν βάλσαμο και πνευματικό γιατρικό. Άρχισε λοιπόν να καλλιεργεί στην ψυχή του την αρετή της υπομονής, ασκούνταν να υπομένει με καρτερία το πρόβλημά του και να δοξάζει το Θεό, ο Οποίος του έδωσε αυτή τη δοκιμασία, εν τέλει, για το καλό του.

Πέρασαν δύο χρόνια και ο Νικόλαος αισθάνθηκε την ανάγκη να ασπασθεί τον μοναχισμό. Έτσι πήρε την απόφαση να γνωστοποιήσει την επιθυμία του στον πνευματικό του πατέρα. Ο Άνθιμος, αφού εξέτασε αν πραγματικά ήθελε να αλλάξει τη ζωή του με το μοναχικό σχήμα, δέχτηκε και έκαμε το δέοντα να γίνει η κουρά του, παίρνοντας το όνομα Νικηφόρος. Αμέσως άρχισε τον πνευματικό του αγώνα, με προσευχή, νηστεία, αγρυπνία, άσκηση των αρετών και αποκοπή των παθών. Παρά το γεγονός ότι η υγεία του επιδεινώνονταν συνεχώς, οι πληγές ήταν πλέον εμφανείς στο σώμα του και οι πόνοι και οι κνησμοί τον βασάνιζαν ανελέητα, προσεύχονταν τις νύχτες και έκανε αμέτρητες μετάνοιες. Τηρούσε με ακρίβεια τις νηστείες, παρά το ότι δεν το επέτρεπε η υγεία του. Παράλληλα εργαζόταν σκληρά στους κήπους του ιδρύματος και είχε αναλάβει καθήκοντα ψάλτη στο ναΐδριο του λεπροκομείου.

Με το παράδειγμά του, την υπομονή του και τους γλυκείς και παρηγορητικούς λόγους του έδινε κουράγιο στους άλλους ασθενείς, τους οποίους υπηρετούσε και στήριζε όσο του επέτρεπαν οι δυνάμεις του. Αλλά η νόσος προχωρούσε ραγδαία.

Κάποια στιγμή προσβλήθηκαν και τα μάτια του και τυφλώθηκε. Η νέα περιπέτεια δεν τον κατέβαλε. Διακονούσε με την αφή και έψαλλε από μνήμης! Η μόνη δύναμη και παρηγοριά, που του έμεινε ήταν η θερμή, η αδιάλειπτη, η νοερά προσευχή. Όλες τις ώρες της ημέρας κινούνταν τα παραμορφωμένα χείλη του, ψελλίζοντας την ευχή: «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με τον αμαρτωλό»!

Το 1957 έκλεισε το λεπροκομείο της Χίου και ο άγιος Άνθιμος φρόντισε να στείλει τον Νικηφόρο στον αντιλεπρικό σταθμό Αγίας Βαρβάρας στο Αιγάλεω Αττικής. Του έδωσε δε και συστατική επιστολή προς τον εκεί υπηρετούντα κληρικό π. Ευμένιο, τονίζοντάς του να προσέξει «τον θησαυρό που του έστειλε η Παναγία, διότι είχε πολλά να ωφεληθεί από εκείνον». Ο θησαυρός ήταν ο ασθενής μοναχός Νικηφόρος! Ο π. Ευμένιος δέχτηκε με καλοσύνη τον 67χρονο τότε μοναχό Νικηφόρο, του οποίου το σώμα είχε παραμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό από τη νόσο. Η όρασή του είχε χαθεί εντελώς και το πρόσωπό του είχε αλγεινή μορφή.

Γρήγορα διαπίστωσε ο π. Ευμένιος ότι είχε να κάμει με όντως άγιο άνθρωπο. Προσπάθησε να τον στηρίξει, όμως σύντομα διαπίστωσε πως όχι μόνο δεν είχε ανάγκη τη δική του στήριξη, αλλά εκείνος είχε τη δική του! Του ζήτησε να γίνει ο πνευματικός του πατέρας!

Σύντομα διαπιστώθηκε η αγιότητά του λεπρού μοναχού Νικηφόρου. Τα χαρίσματα του Θεού, ήταν εμφανή σ’ αυτόν και η φήμη του έγινε γνωστή στην Αθήνα. Πληθώρα κόσμου έτρεχε στο ταπεινό κελί του ιδρύματος να τον γνωρίσει και

να πάρει την ευχή του. Παρά την παραμόρφωση του προσώπου του, αυτό έλαμπε από ουράνια ιλαρότητα και είχε μια παράδοξη ηρεμία. Ήταν πλέον κατάκοιτος και τα άκρα του σώματός του ήταν μόνιμα αγκυλωμένα και παράλυτα. Οι πόνοι του αφόρητοι, οι κνησμοί ανυπόφοροι και πυκνό σκοτάδι σκέπαζε τα βλέφαρά του. Όμως όλα αυτά δεν τον εμπόδιζαν να υποδέχεται τους επισκέπτες του και να τους δίνει συμβουλές και κουράγιο στα δικά τους προβλήματα! Τους συμβούλευε να υπομένουν τις θλίψεις της ζωής, διότι εν τέλει αυτές λειτουργούν ευεργετικά για την πνευματική μας πρόοδο και προκοπή! Δίδασκε με το προσωπικό του παράδειγμα την υπομονή και την πίστη στην πρόνοια του Θεού!

Στις 4 Ιανουαρίου του 1964, σε ηλικία 74 ετών, τον κάλεσε ο Θεός κοντά Του. Τον πήρε στα υπερουράνια δώματά Του, για να τον αναπαύσει στους αιώνες των αιώνων. Να τον ανταμείψει για την υπομονή του και την εμπιστοσύνη του στη δική Του πρόνοια. Κηδεύτηκε στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων και ετάφη στο εκεί κοιμητήριο. Όταν έγινε εκταφή του σκηνώματός του τα χαριτόβρυτα οστά του ευωδίαζαν, σαφές δείγμα της αγιότητάς του. Δεν είναι λίγες οι μαρτυρίες για επιτέλεση θαυμάτων. Ο πιστός λαός αποφάνθηκε ενωρίς για την αγιότητά του. Η

τυπική αγιοκατάταξή του έγινε τον Δεκέμβριο του 2012 και ορίστηκε να τιμάται η μνήμη του την 4η Ιανουαρίου, ημέρα της οσιακής κοιμήσεώς του.

Ο άγιος Νικηφόρος είναι ένα από τα άπειρα θαυμαστά παραδείγματα υπομονής, την οποία η Εκκλησία μας ανήγαγε σε ύψιστη αρετή. Οι ασθένειες είναι το ολέθριο αποτέλεσμα της αμαρτίας στην ανθρώπινη φύση, η οποία μαρτυρεί τη φθαρτότητα και προμηνύει τον θάνατο. Αλλά ο Θεός του ελέους και των οικτιρμών μπορεί, με τη δική μας θέληση και προσπάθεια να μεταμορφώσει την οποιαδήποτε κακοπάθειά μας σε μέσον πνευματικής μας ωριμάνσεως και τελειώσεως. Αυτή την αρχή ακολούθησε ο πολύπαθος και μακάριος ετούτος άνθρωπος! Ας είναι για όλους μας παράδειγμα και ας τον μιμούμαστε όσο μπορούμε στην υπομονή και την πίστη στην πρόνοια του Θεού!

Πηγή: pemptousia.gr